

LEPOSLOVNI
DUFASKI
LIST

L. l.

1930
APRIL

\$ 4.

P. B.:

A n a t h e m a s i t i

Kritik, le molči! Tako bi vsak lahko kritiziral!
 Nekaj zmetanih besed - te naj ocena mi be!?
 Kajpak in tvoje besede razumeje le puhloglavci;
 kdar se razume na te, tebi v obraz se smeji.
 Ti mi zameriš te, a meje je jasne spoznanje:
 kakršen ti si zares, meni vsekakor se zdiš.
 Torej, pers še iz rek; estetika, filozofija,
 logika - te naj ti be predmet vsekda r pred očmi!
 O ti, literatura slovenska, li ni ti nadležen
 poln neslanih besed tebi, lepeta, snubač?
 Blager ji, blager zares, ko pelješ na pot je resnice:
 ti pač pedrl še boš zdanji ta lepičji dem ...
 Škeda, zares, se mi zdi, da kritika naj poučujem,
 toda take se glasi mi demeljubja ukazi!

Iztek:

M o l i t e v.

Gesped,
 ki trpiš v ponižnem znamenju ob stezi,
 Gesped,
 ki si v rdečem pasu nad gore srebrne,
 Gesped,
 ki si v veličastnem molku temnih boren,
 Gesped, Gesped!
 Bedi še v meni!...

Utok:

K d a j ?

Beli dan je objela temna tančica,
v njej zvoki zvonov.
Svetilke se vrgle na mokri asfalt mrežo
srebrnih trakov.

Kdaj pa na mojo dušo padel
srebrni bo trak ?
Kdaj pa iz moje duše odplaval
strahotni bo mrak ?

Aljoška:

P o l e t n a .

Mak v žitu vgaša,
detelja dehti v poletni dan,..
jaz pa na polju stojim,
češmin med žitom žari,
jaz pa med žitom stojim
in hočem v nebe,
da božjo lepote vidim oko v oko.

Pibeč:

S l a v č k i .

Le prepevajte, ljubke stvarce,
sveje pesmi miloglasne !
Le žgelite, nežne ptice,
v tiho, mirno noč !
Vaš glas je čist ...
Blagodejno opaja duše trudne,
blagodejno uspava misli turobne,
ki nečeje od ted ...
Uspava ne-mirne srce,
ki mu nikjer ni pokeja.
O ptičiče drobne,
ve ste srečne
in ne poznate bridkosti
te solzne deline ...

Iztek

N i s e m v r e d e n .

Jej, jaz zablodil sem v bodeče trnje.
In nihče me ne išče, za vse sem že zgubljen.
Le dveje rek za srcem mojim hrepeni,
le dveje rek med ostrim trnjem krvavi ...
Pustite, mati! Nisem vreden ...

Iztek:

N a G o l g e t i .

Senca bolesta leži
 na moji duši sanjavi.
 V njej gledam trpeče tele
 na Golgeti krvavi ...

 Kdo Ti razbičal je ~~KXXX~~ kretke oči,
 kdo okrvavil Ti bele dlani,
 kdo Ti prebedel je leve stran ?...
 Pogled njegev je v me zakopan
 pa mi v dušo kriči:
 "Ti, ti!... "

Iztek:

P r e d n e b e m u m r l .

Predne bom umrl,
 v tiho sebo se bom zaprl,
 v sence strahetne na strop bom uprt
 in nihče ne bo smel k meni,
 same mati in smrt.
 Mati v roke mi bo dala
 križ keščen,
 smrt na čelo poljub leden,
 ej leden ...

P. B. :

P r e l u d i j p o m l a d i .

Zdaj čas veselja, upov in idej ...
 Te čas pomladi, zlatih, mladih dni.
 In vsak v dno duše svoje se poglej !
 Kako, kako ? Še vsi smo iz noči;
 naj bo; v zadregi svoji se zasmej:
 "Saj nove zdaj nam klijeje moči!"
 In morda ~~xx~~^{li} ponos in pates ta
 s shelastike nam reke v sprave da ?

Pomlad je tu! Poslednji boj končan
 je zime - in zdaj vsem je svetla pet,
 ker spet nam temni se razjasnil dan
 in cvetke klijeje povsod, povsod ...
 In čas pomladi ... Ta nam pač je znan!
 Tja vedi naj nas misli vse peroti!
 In ti poslednji! Kaj ti je? Postoji!
 Kaj ni li čar pomladi tudi tvoj ?

"A jaz - a jaz ... Sem pač samo - atom,
 ves pates moj mi vzal je zime dih,
 ker nisem vedel, kje moj svetli dem;
 zato obstal sem sredi peta tih ..."
 Ne boj viharjev se ! In ta tvoj dven ?
 Viharji - li nam boj perazen njih?
 Zdaj si zariši svoje jasne pet
 in selncu pejdi žarnemu napret !

In prek gora nas vodi naša pet
 in naša pet nas vodi prek poljan
 in prek veda naj nese nas peret!
 Ne? Kaj nam jasen ni izšel še dan?
 I ti pridruži nam se, idiot!
 Te realizem naših svetlih sanj.
 Na boj zdaj mlade pojdeje meči,
 na vzhedu v dalji Helios žari ...

P.B.:

N o n l i c e t ! ?

Sad prepevedan so bajni vrtevi,
 ki jih poseča le ljubka mladost,
 sad prepevedan se radosti dnevi,
 ke je sestrica radosti sladkest.

Sad prepevedan se rože cveteče,
 ki mi naznanjaje žarne pomlad,
 ki mi naznanjaje upanje sreče,
 ki ideal mi naznanjaje nad.

Sad prepevedan mi misel je nate,
 sad prepevedan mi tvoj je obraz ...
 Kaj? Saj spemina na čase pač zlate
 nikde zavrgel ni, kaj šele jaz?

Iztek:

V e č e r n i v z d i h .

Z viharji na geri hrast se berí,
labeč bel v ribniku v daljave strmi,
v večerni zarji ajda žari.

Beg, noj Beg, daj,

da kot hrast v viharjih bi pel,
da kot labeč, estal bi bel,
da bi kot ajda v zarji,
v ljubezni de Tebe gerel.

Pibeč:

Z v e n e v o m .

Zvenevi, ej zvenevi ...!

Le zvenite, le zvenite ...!

Da nam be v sreih lahke!

Zvenevi, večni znaniči miru in pekeja;

zvenevi, znaniči svebode, veselja;

zvenevi, giasilci prečnje, molitve;

Telažilci zvenevi, le zvenite!

Zvenite, da se vam ubije glas,

da izpuhtite v rebe,

da pride blagor na nas ...!

Pobratim:

M o j e   ž i v l j e n j e .

Življenje je moje podobne
kapelici mali brez strehe,
pozabil, sem kaj je spodobno;
zdaj vliva se dež name kazni.

Nikoli še nisem prej mislil,
da bom nekoč padel tak nizke,
do danes še nisem premislil,
kak kecke obračam življenja.

Življenje je moje podobne
sametnemu čolnu sred morja.
Pozabil sem, kaj je spodobno,
zato sem sedaj ostal - san.

Beseda ta bode oči mi
in čutim, da ni mi pomoči.
Krog mene se val zdaj kopljiči.
Jaz NK plavam - se hočem rešiti.

Maja:

Ž e n j c i .

Žanjeje ...žanjeje ...
 Selnce klasje zlati.
 V selncu se srp iskri.
 Selnce objema petna telesa
 ženjcev.

Pesem na ustnih drhti,
 pesem prek polja hiti ...

 V žitu skrita prepelica
 podpedika: pet pedi, pet pedi ...

Alješka:

N e č n a .

Tihe, tihe!
 Angeljci necej z nebes grede
 naših duš iskat ...
 Tihe, tihe,
 angelci pleveje nad menej,
 angelci grede po duše na zemljo.

Aljoška:

N a p r e d v e č e r p r a z n i k a .

Piski turbine,
vmes pretrgani jeki Devete,
balenčki,
rdeči in medri, zeleni,
v vseh barvah,
v kratkih letih proti medrini neba.
Klavir v baraki peje težke ...

V bengalični luči sveti se ulica,
vmes svetli bliski v snopih
proti medrini neba pleveje.

Meni življenje peje lepe,
klavir v baraki pšarja težke,
življenje moje plava
v balenčkih vseh barv v nebe.

Istek:

V e l i k s i .

Moj Beg,
v tej vazi si,
v teh belih rečah !
Reče se najhne,
Ti pa si velik, velik !

P.B.:

T i .

Prišla si tiho, z dihom ko mrakevi,
 pokrije tiho vas njih pajčolan
 in v sladkem smu se zibljeje cvetevi,
 a v gozdu tiho se zasmeje Pan.

Prišla si tiho, kakor spev skrivnostni
 s srca bridkosti vse odzame mi,
 prišla si tiho, kakor spev radostni,
 ki z radostje srce objame mi.

Prišla si tiho, kakor venj dehteči,
 kineme o veselju goveri
 in v duši moji k tebi hrepeneči
 se tiseč zvekev radosti buči.

Prišla si tiho, nežno in neznana
 objela tajno mi srce radost,
 kot bi vrnila se, nestrevana
 z iskušnjami preteklih dni, mladost.

Iztek:

M e l a n h e l i j a .

Dež na okna moja trka ...
 jaz pa v sebo sem zaprt,
 jaz pa vase sem zaprt.
 Kdaj boš prišla pome, smrt ?...

P. B. :

S v e t i š č e .

Na gričku lepe je svetišče stale,
z visoke meje bile ogradjene,
najvišjemu Božanstvu posvečene,
po njen svetišče vse se je nazvale.

In kaj svetišče te je pokenčale,
Ne vem, bile je - vem le - v prah zdrebljene,
Z mečje ga ni popraviti nebene,
le prah, ničesar njega ni estale.

Take nekdam ime je tvoje bile
neznane veličastve mi višine,
srce v ta tempelj melit je hodilo.

A zdaj svetišče te mi čuj premine,
krasote veličanstvo je zgubilo,
ed njega se ostanki podrtine.

X X X

Alješka:

P R E R I J S K E P E S M I.

I.

K r i ž v p r e r i j i.

Pri nas vshaja solnce sinje,
 v štiri strani se cepi v križ,
 na križu visi Gospod,
 mil in dober - ket pevsed,
 v gleriji - ket pevsed,
 a grezen v ljubezni in milesti, - same ket
 v preriji.

II.

Sama, jaz in vranec,
 sama,
 nama se ceste vse svebedne,
 nama vse trave pejeje,
 nad nama je le solnce in Bog,
 svaistreljerna puščica,
 brenčeča v težkem ezračju prerije.

Vranec !

Veš, čiste sama,
 skupek vijelčnih teles,
 sama ...

Naprej !

sama ...

Ket zlita eden v drugega,
 greva naprej.

III.

B i v e l .

Streljal sem ...
 Dve sragi krvavi se peresili sta na zemlje...
 prav iznad oči,
 iznad tistih presečih oči.
 V hrepečem skladu mišic
 je cvele selnce dveje svetlih oči ...

IV.

Na naša tla ne pada dež,
 mi sme ket naša tla,
 ne zelenimo in ne rastemo.

Pri nas vetrovi silni se doma,
 mi sme ket ti vetrovi,
 mi in vranci jezdimo naprej,
 same naprej ...
 de večera.

V.

E p i s t e l a .

Fant, k nam!
 k nam, ki ed tečajev gremo de ekvaterja,
 k skitalcem mladim !
 Pri nas večer se kar na enkrat vtr-ne ,
 in jutro sinje sveti.
 K nam, ki prebivamo v senci kerdiljer
 in njenih erlov

in skrivencenih vrhov,
 bučanje Amacenke poje nam v ušesih.
 Knam, skitalcem!
 Vsi so tečajev do ekvatorja.

Alješka:

P o p i r n a t z n a j .

V moje antene, v zlate pane,
 se ujel je popirnat znoj .
 Vsak veter ga vzbne,
 in on pleše ob zvokih jazz-banda,
 Iz Dunaja, Londona in New-Yerka,
 on pleše in čuje belest vsega sveta.
 V žele se vsesali se mu
 zvoki z Eiffelovega stolpa.
 V nem utriplje pesem naših dni.

P.B.:

D e f i n i c i j a .

Sam ne vem, po čem spleh hr eponia,
 sam ne vem, kaj spleh si še želim,
 to le vem, le te ugostim
 da take ne morem, da živim ...

Tesari:

Z a k a j b i v z d i h o v a l i ...

Zakaj bi vzdihovali
sedaj, že v svojih mladih letih?

Okusili smo komaj
zlo življenja,
a mislimo,
da mučeniki smo sveta trpljenja.

Če pridejo na um nam kdaj
še misli take,
premislimo ves strup življenja;
spoznali bomo,
da smo zdaj še srečni,
v dijaških svojih mladih letih.

Zakaj bi torej vzdihovali
sedaj, že v svojih mladih letih ?!

P.B.:

G a z e l i c a.

Kar ne more vtelažiti - Tveje je oke
in veselje nove vliti - Tveje je oke.
Meč, da meram Ti slediti - Tveje je oke,
meč, da meram Te ljubiti - Tveje je oke.

Preje:

Z G R E Š E N I I D E A L.
Nadaljevanje Junaškega čina.

Eno leto je preteklo brez večjih dogodkov. Na jesenski lov je bil povabljen neki središčnik, ogrski magnat, grof Geza Saghy.

Vsi so se zelo zanimali zanj, znane je bile namreč, da je velik junak in pustolevec. Že štirinajst dni pred njegevim prihodom se bile znane že vse prigedbe njegevega pustolevskega življenja.

Bukevec je oživel v nadi, da dobi v grafu Gezi svoj vzor, ki ga je zelo pogrešal. Sanjal je o težke desežnem vzoru junaka, ki se se mu anegi pekeravali, kajti imel je mnoge dobrih in slabih lastnosti, kakor se jih imeli junaki napetih, fantastičnih romanov, ki jih je Buhevec take rad čital. Teda ni ga same zaradi tega take pričakoval. Bukevec si namreč sam ni upal pritrditi, da ne hrepeni same za prihodom junaka, ampak tudi človeka, ki je bil anego krat prav tako prizadet kakor on. Zvedel je namreč, da je grof, ne same v nekaj zakona, ampak tudi izven njega prelil človeške kri.

Upal je, da mu bo dovoljene poznati ta hladni, junaški duh, slišati njega oprostilne razloge, pekrepčati se z njegevim junaštvom in vero. Grof Geza je bil slaven spertist svoje dobe. V dveboju je izgubil leve roke. Bukevca pa se najbolj zanimali njegevi lovski doživljaji. Energi junak je bil izberen strelec. Vsakemu, ki ga je dobil v svojih gezdovih, je "recipal svinca za kože". Take je, kakor se pravili, ustrelil neke žene, ke je nabirala suhe veje. Znana je bila tudi degedba, ki se mu je prigedila na levu pri nekem visokem cerkvenem dostojanstveniku. Ustrelil je mlade srne; neki čuvaj ga je evadil da je prekeračil zakon in mera plačati 10 kren glabe. Geza je nato še isti dan ustrelil deset srnic, pri vsaki si je urezal palice, na enem kencu je razcepil in utaknil v zareze bukevec.

na drugem pa je je priestril in je zabedel v srne. Oni, ki se pripovedovali pestre zgodbe iz njegevega življenja, se vedno pristačili: "K eda Geza igra tudi zelo lepo s svoje roke - klavir." Bukevec je pričakoval, da bo prideljen grefu. Vadi se je zato ne- prestane gledati ljudem pri geveru v oči; kajti gref Gaza ni tr- pel, da bi mu kde ne gledal v oči, kadar je z njim geveril.

Končno je prišel težke pričakovani gost.

Bukevec je bil zelo presenečen, ker ni bil prideljen grefu, čeprav je to zelo želel. Ko je grefa prvič zagledal, je zbudil ta v njem še večje občudovanje. Pestave je bil zelo zanimive. Bil je visok, precej močan in male grbast. Edina njegeva roka je bila nad mere dolga. Ramena se bila XAX ezka, šibka, toda roka je bila ve- lika močna, z dolgimi prsti in nohti, ki se izgledali, kakor krem- plji ptice reparice.

Težke mu jebile gledati v oči, ki ^{sta} imela, vsaka svoje lege in različne zelenkaste barve. Zdele se je, da male škili na ene oke. Gref je imel navade, ko je geveril s pedležniki, šireke odpirati oči. Pri tem je bile jasne, da ni gospedar svojega pogleda, ker se izbuljene oči ne prestane begale z enega predmeta na drugega. Ta- ke se je zdel njege v pogled kovičen ali grozen.

Bližina grefa je zelo uplivala na Bukevca. Vse mu je na njem u- gajale. Ravno take je bil prepričan, da nima nihče na svetu teli- ke nežatosti, in razsednosti, kakor Geza. Te ga je netile, da mu ni bil prideljen.

Nekeč, zvečer je prišel k njemu knezov kemernik z zapovedjo: "Ges- ped gref Geza si hoče danes polnoči ogledati grajske cerkev. Naš gesped knez Van ukazuje, da ga spremite s plamenice." Bukevec je bil ed same sreče ves neumen in se je kemerniku poklenil de tal.

Ko je kemernik odšel, je Bukevec tekal po se-bi sem ter tja in poskakoval ter tleskal z rokani, kakor otrok. V tem veselju ga je zmotil bivši kemernik, stari Miha, ki je bil tedaj, ker je bil za te službe že preslab, cerkevnik, in prinesel baklje.

"Take, Vi spremite grefa v cerkev," je pravil resno, kinaje z glav-

"Da, striček, jaz! Striček se mu namreč pravili vsi in marsikdo" ga ni poznal pod pravim imenom.

Striček je pomileval mladeniča in mu pravil, da ga je Geza še štiri pred desetimi leti sunil s palcem pod rebra in da še vedne čuti belečine. V začetku pogovora je še imenoval Gezo: "Njegova svetlost", v zaupnejšem že "Divjak s pustinja", nazadnje pa celo "Škilasti vrag" in "Ogrska bestja."

"Ali se ga ne bojite?" je večkrat uprašal. "Pazite se, je ed vraga obseden. - A kaj šele reka! Je edina reka in še tej manjka del. K ramenu je umetno pridelana in navezana na vrvici." Na pot mu je še želel, da bi jih srečale stotisoč vragev in bi odnesli "Ogrske pešast" v peklo. Odsel je nato tiho in ponižno, kakor je bil prišel.

De tega čudnega grefevega obiska je prišlo takole: Geza si je s knezen ogledoval cerkev. Ta sicer ni bila posebno lepa, toda Geza je vedne vsklikal: "Čudevite, krasno!" Knez se mu je ironično smejal. "Kaj te," je rekel, "toda moral bi si je ogledati o polnoči, ob svitu svetilke. Moj lovec te spremi." Geza je privedil in takrat je Bukevec prvič začutil, kake se je na njem ustavil grefov grozni pogled. Toda v tem pogledu je bile nekaj plahega, nejasnega, kar ni mogel razumeti. Še nekaj ni razumel. Ni mu usel ironični ton kneza, ko je Geza svetoval naj si ogleda cerkev ponoči. Opazil je tudi, da mu knez ni zelo naklonjen. Mogoče mu je zavidal drznost, junaštve ???

Bukevec se je počesal in se praznično obiskel. Nemirno je čakal polnoč. Ni se bal, da bi se mu kaj zgodilo tudi če bi se vrnil enerk kakršen je gref. Nekaj pred dvanajste je zapustil sebo, ki je bila v zadnjem krilu gradu. Pot k temu krilu je vedila skozi dveje dveri in skozi park. Da ne bi moral, zlasti ponoči, delati tak ovinek, je šel skozi cerkev in po hodniku, ki je vodil v zadnji del gradu. Ključ cerkve je nesil vedne sabe. Pot skozi cerkev in po hodniku mu je bila že take navadna in vsakdanja, kakor druga pot.

Ko je šel tedaj skozi cerkev, je izzivaje žvižgal. Miška mu je prekrižala pot, druga je skrabljala na prižnici. Sove se niso oglasile, zato pa je ropotal veter z odprte oknice, kar se je v cerkvi zelerazlegalo. Zunaj je deževalo.

Bukevec se 'e ustavil še pri cerkveniku in vzel ključ grebnice, ker je bil prepričan, da si bo hotel grof Geza tudi te ogledati.

Ko je bil na hodniku, kjer je imel grof svoje sobe, je čul, kako se je Geza zadri nad kornikom: "Ne, ti stara naba, pogledj, če že gre!" "Že gre, jasnost," je ponižno odvrnil kornik. Bukevec se je že zbal, da se ne bo roka na vivici malo preveč zastihala in mu čala nekaj kletv v sprajsa.

"Zakaj ni prišel lovec preje?" je vprašal grof nemške, ne da bi se ozrl. Bukevec se je začudil. Ni razumel, kaj pomeni vjudni ten, posebno še, ker je pustil grofa čakati.

"Jasnost, naročeno ni je bilo o polnoči," je odvrnil.

Več nista goverila. Kornik je odel Grofas plaščem in mu podal klebuk. "Prižgite!" je velel magnat. "Jasnost, isam same baklje, e zunaj dehuje." Grof je zaklel.

Ko se bili na pol poto k cerkvi je začel Geza nekako v zadregi pokašljevati.

"Prijetelj, je grebnica zaprta?" je neposled spregeveril s tihim, prijaznim glasom. Bukevec bi kmalu od veselja zblaznel. Grof še ni nikdar nikdar tako prijazno goveril s podrejenimi.

"Grebnica je sicer zaprta, ali imaa ključje odvrnil.

Magnat se je zamračil, "Čemu?" je vzkliknil.

"Ako bi hoteli ...," je rekel nekoliko zmedeno.

"Zaj se nečete pokopati k Lee arlyecci!" mu je upadel v govor. Bukevec mu je začudeno pogledal v obraz, češ, ali je pravi. Vjudnost magnata se mu je nenadoma pristudila. Raje bi videl, da ni bil grob.

Prišla sta do cerkve. Bukevec je odprl vrata, vstopil in prižgal baklje. Šele, ko se je baklja čiste razgerela je Geza vstopil resno in počasi. Z izbuljenimi očmi je zrl v teme. Nenadoma se je nečesa spomnil. Pogledal je na obe steni ob vratih in pehitel h krepilnem kamnu. Posvečene vede sicer ni bilo, toda Geza se je pobežno pokrižal.

Na desni strani portala je stal lesen kip svete Marije Magdalene, ko umiva noge Jezusu, neuspela kiparska umetnost minuloga stoletja. Spekernica je take nenaravne umeščena pri nogah Jezusa, da človek, ki je gleda, misli, da bo vsaki čas padla. In kakor, da bi si bila sama svesta svojega kritičnega položaja, se krčevito drži Jezusevih nog in dviga k njemu prestrašene obličje, kakor da bi klicala: "Drži me!"

Graf je stal pri krepilnem kamnu in, ko je zagledal obledel kip, je odskečil in iz ust se mu je utrgal vzклик groze. Bukevec se je začudil. Ni vedel, ali ga graf skuša, ali se mu je prikazal duh. Molče sta šla dalje. Na želje grefa je ostale ene krile vrat odprte. Čim bolj sta se oddaljevala od uhoda, tem bolj je energični junak tiščal v levca. Včasih se je ozrl, kakor bi se hotel prepričati, ali ne hodi kdo za nima. Ko sta prišla na sredo cerkve, je graf položil roko na ramo levca in ga ustavil.

Vse na okoli je bilo tiho, še misli se merevale, čul se je samo enakomerni tlesk dežnih kapelj. Goreča baklja je razsvetljevala le male prostore sredi cerkve. Štirje stebri neseči kupole, so metali dolge sence. Pri stenah je bila popolna tema. V tej razsvetljavi se je zdela, sicer mala cerkev ogromna.

Bukevcu se je zazdelo, da te ni tista cerkev, ki je skozi nje vsaki dan hodil in ki se mu je vedno zdela brez svetesti, kakor hiša brez gospodarja.

Ako bi bil sam, se ga ne bi bil sprijel ta posebni čut, toda ker je stal poleg njegovega znani junak molče in resno gledaje, se

mu je zdelo, da obletava znane prepešene predmete duh preteklosti s svetlim zavejem svetosti. Na enem izmed stebrov je visel velik lesen križ s telesom Kristusa v nenaravni velikosti. Bukevcu se je zdelo, da ~~XXXX~~ Kristusovo telo trepeče in menjava barve.

Plahi pogled magnata je preletel cekev in se ustavil na vratih zakristije.

"V - v-vi, to je z-z-zelo ... Lál-lepe," je zaječljajal s tihim in tresočim glasom.

Bukevec je vedel, da se godi nekaj čudnega, kajti enereki junak je še vedne prestrašeno upiral oči v vrata zakristije.

Ko sta take stala nekaj časa se je v vrsti lesenih klopi glasilo monoteno škrabljanje; gledala je miš.

"Kaj je to?" je vprašal graf.

Bukevec je mislil, da je graf zaslišal nekaj groznega in upiral je X uprašujoče oči v vrata zakristije. Za miši se spleh ni zmenil njih šum mu je bil preveč navaden. "Ne slišim ničesar."

"Ne slišite?" - Za Bega, ne slišite?" je uprašal magnat, težke se eddihovaje. Miš na prižnici se je tudi oglasila, kakor, da bi se bil dogovorila s tevarišicami. "Še ne slišite?"

"Ne slišim," je odvrnil levec nežate. Beječi šepet magnata mu je šel na živce, toda stal je ravno in baklja v roki mu je mirno plapolala z rdečim plamenom. "Vrata grebnice se odprta," je dejal nekoliko glasneje.

Težka roka, ki je počivala na njegovi rami se je mrzlično tresla ~~XXXX~~ Bukevcu se je zdelo, da je telo Kristusa še bolj pobledelo, da se se razprte roke premaknile, da se je glava dvignila in da je ob stal pogled na mestu, kjer sta stala. Bilo mu je pri tem toplo, prijetno - Tedaj je zapihal veter in odprta oknica je zopet začela tolči ob zid. Odprta vrata so se z ropetom zaprla.

"Še ne slišite?" - Bog mi bedi milestivi!" je vzkliknil graf in se vrgel na kolena.

Bukovca še vedno ni presenetilo čudno vedenje grofa. Vrgel je bakljo proč, da je ugasnila, - zdela se mu je za^{ta} trenutek brez-pomembna, - in pokleknil je poleg grofa.

Komaj pa se je grof znašel v temi, je vzel noge na rame.,.,.,.

Bukovec je vstal. Slišal je še, kako tipa grof po vratih. Vrata so se naposled odprla, temna postava se je še zarisala ob uhodu, še je slišal naglo se oddaljujoče korake in zopet je bil mir. Cerkev je nenadoma izgubila svojo mistično moč; bila je zopet stara hiša brez gospodarja.

Odšel je potrt v svojo sobo. V sobi je sedel k mizi in si podprl glavo. Jeza mu je zakipela v srcu. Še nikoli se ni bil tako zmotil. Posvetni malik se mu je zrušil v prah. Njegov ideal Geza, ki si ga je predstavljal kot srednjeveškega plemiča, se je izkazal kot slabič, nevreden plemiške časti. Ko je tako premišljeval, se je vprašal: "Kam so izginili slavni junaki? So li izumrli? V naši dobi so ostale po njih le smeti, lutke oblečene v junake. Še nekje se sicer dobe ostanki nekdanjih junakov. V cirkuških šotorih se sicer še dobe pesti, ki z enim udarcem zmečkajo nos, izbijejo zobe. Grof Geza je mogoče le dober boksar in nič več!.. Šele proti jutru se je ulegel v posteljo in zaspal.

Zbudil ga je stari Miha.

"Revček, revček," je začel. "Saj sem vedel, da vas dobim še v postelji. No, kako? Ni vas polomil?... Toda natepel vas je le .. Nekaj se šepeta med služabništvom. Knez je poslal za vami nekoga, da vas opazuje. Ne vem gotovo, toda kar je knez zvedel, ga je zelo razveselilo. Tako, vidite, kar nič se ne sramujte. Jaz sem tudi XXX že marsikaj pretrpel od te ogrske bestje."

Bukovec se je jezno obrnil na stano. "Ne imenujte ga tako!" je zaklical jezno. "Vi mu vedno pravite: divjak iz puščave, škilasti vrag in ogrska bestja, v resnici pa je prazna, napihnjena vreča, Nič več!" V jezi je skočal iz postelje in se začel oblačiti. "Suvati sluge, pohabljati ljudi, streljati neoborožene, pri tem pa se tresti za

lastno kožo, to zna delati le strahopetnež."

"Ne kričite tako, za Božjo voljo, nekričite!... Take reči govorimo le tiho," ga je v strahu ustavil stari Miha. Ni razumel, zakaj se lovec tako jezi, pa si je pomislil: "Najbrže je kaj izkupil pa noče priznati."

Čez nekoliko časa je prišel komornik z naročilom, naj pride h knezu. Takoj se je odzval naročilu. Ko je prišel v predsobo, je povsod videl komično podaljšane obraze, ki so se, ko jim je obrnil hrbet, na ves glas smejali. Tudi na knezu se je videlo, da je dobre volje in da se je mnogo smejal.

"Torej, povejte mi že, kaj se vam je v cerkvi zgodilo?" je rekel, komaj se premagovaje, da se nebi smejal. Iz sosednje sobe se je čul šepet in smeh. Bukovec je zardel in gledal v zadregi na tla.

"Mogoče vas je kaj srečalo?.. Prikazalo se vam je-li kaj ..." je knez napeljeval. Šepet in smeh v sosednji sobi je postajal vedno glasnejši, drznejši. Čul se je glas debelega komornika, kako pripoveduje s smehom nekaj o strašilih.

Bukovec se je zravnal. Užaljeni ponos mu je vtisnil novo miselj. Pogledal je knezu v oči in rekel: "Videl sem nekaj, ali ne upam si reči." - Šepet in smeh za vrati je potihnil.

"Le ven s tem! Naj bo kar hoče. Jaz takim besedam verjamem .. No kaj ste videli?"

"Videl sem gospoda grofa, ki ima zelo slabo vest," je rekel mirno. Knez je nanj uprašujoče pogledal; za vrati je bilo vse tiho. Po kratkem molku je knez ustal in ga potrepil po rami. "Bravo, tako je prav," je rekel hladno in ga odslovil.

Bukovec je bil zadovoljen s tem odgovorom in še slutil ni, da ni bil knezu všeč. In s tem je dobil ~~XXXXX~~ zopet duševno ravnotežje.

Na hodniku je pripovedoval služabnikom, da so se ubogi mrtveci ponoči sprehajali v cerkvi, ravno, ko sta z grofom vstopila.

Grof Geza jih je povabil naj z njimi igrajo tarok. Bili so ravno v najzanimivejši igri, ko je ura odbila dvanajst. Toda mrtveci so bili tako zavervani v igro, da se niso za to brigali. Nafo je nenadež na zagrmelo in - mrtveci so izginili. Grof je hotel igro dokončati z njim, toda na nesrečo se je izgubili nekateri taroki.

"A kaj ste delali v cerkvi sam, ko je grof že odšel domov?" je vprašal debeli komornik izzivaje.

"Taroki so se izgubili - in jaz sem jih izkal."

Nato je odšel v park. Po drevoredu se je ravnokar paljala magnatova kočija. Kmalu je izginila med drevesi, le oblaki prahu so še kazali njeno pot ... Geza se je odpeljal brez slovesa, tiho, kakor tat .....

X X X

F i n i s .